

Aktivnosti i postupci animacija u odbojci

Kurtović, Ema

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:221:201113>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-05**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Prijediplomski sveučilišni studij kineziologije

**AKTIVNOSTI I POSTUPCI ANIMACIJA
U ODBOJCI**

EMA KURTOVIĆ

(ZAVRŠNI RAD)

Split, 2023.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

Prijediplomski sveučilišni studij kineziologije

AKTIVNOSTI I POSTUPCI ANIMACIJA U ODBOJCI

(ZAVRŠNI RAD)

Student:

Ema Kurtović

Mentor:

Prof. dr. sc. Zoran Grgantov

Sumentor:

Izv. prof. dr. sc. Mirjana Milić

Split, 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Odbojka kao sportska aktivnost djece.	4
1.1. Animacija djece u odbojci	5
2. CILJ RADA	9
3. HIPOTEZE	10
4. METODE RADA	11
4.1. Uzorak ispitanika	11
4.2. Uzorak varijabli (mjernih instrumenata)	11
4.3. Opis eksperimentalnog postupka	11
4.4. Metode obrade podataka	12
5. REZULTATI I RASPRAVA	13
6. ZAKLJUČAK	21
7. LITERATURA	23

SAŽETAK

Glavni cilj ovoga rada je ukazati na aktivnosti i postupke animacija u odbojci na području Republike Hrvatske te moguću razliku prema spolu.

Uzorak ispitanika uključuje 541 odbojkašicu i odbojkaša mlađih od 18 godina, s područja cijele Republike Hrvatske, koji su ispunjavali anonimni on line upitnik *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* autora Kurtović, Milić i Grgantov (2023). Ukupno je 21 odbojkaški klub sudjelovao u ovom istraživanju, i prema očekivanom, odbojkašice su zastupljene s relativnom vrijednošću od 91,13%, odnosno samo 48 mladih odbojkaša obuhvaćeno je ovim projektom.

Rezultati ovog istraživanja potvrđuju zaista pravo stanje na terenu, gdje zadnjih deset godina opada broj muških ekipa koji sudjeluju na državnim ili regionalnim natjecanjima u RH.

Dobiveni rezultati ukazuju na potrebu novog modela razvoja i prepoznavanja talenata u odbojci kao i modela koji će sustavno definirati postupke i aktivnosti animacije u odbojci u Republici Hrvatskoj, što bi trebale biti i buduće smjernice ovog istraživanja.

Jedno od rješenja koje se nameće u ovom slučaju je modifikacija i preuzimanje primjera dobre prakse iz drugih nacionalnih saveza koji imaju već svoje modele animacije te ih implementirati na nacionalnoj razini RH.

Naravno sve navedeno bilo bi poželjno dodatno popularizirati putem interneta, preko društvenih mreža i mobilnih aplikacija koje predstavljaju sve moćniji alat u promociji ne samo sportske animacije nego svih ostalih oblika i potreba svakodnevnog življenja i brzog dotoka potrebitih informacija.

Ključne riječi: *razvoj odbojke, promocija, popularizacija.*

ABSTRACT

Activities and animation procedures in volleyball

The main goal of this paper is to point out the activities and procedures of animation in volleyball in the Republic of Croatia and the possible difference according to gender.

The sample of respondents includes 541 volleyball players under the age of 18, from the entire Republic of Croatia, who filled out the anonymous online questionnaire Activities and animation procedures in volleyball by Kurtović, Milić and Grgantov (2023). A total of 21 volleyball clubs participated in this research, and as expected, female volleyball players are represented with a relative value of 91.13%, that is, only 48 young volleyball players are included in this project.

The results of this research confirm the real situation on the field, where the number of men's teams participating in national or regional competitions in the Republic of Croatia has been decreasing for the last ten years.

The obtained results indicate the need for a new model of development and recognition of talents in volleyball, as well as a model that will fundamentally define the procedures and activities of animation in volleyball in the Republic of Croatia, which should also be the future guidelines of this research.

One of the solutions that is imposed in this case is the modification and adoption of examples of good practice from other national associations that already have their animation models and to implement them at the national level of the Republic of Croatia.

Of course, it would be desirable to further popularize all of the above via the Internet, through social networks and mobile applications, which represent an increasingly powerful tool in the promotion of not only sports animation, but all other forms and needs of everyday life and the rapid flow of necessary information.

Keywords: *development of volleyball, promotion, popularization.*

1. UVOD

1.1. Odbojka kao sportska aktivnost djece

Odbojka je jedna od najmlađih sportskih igara s loptom, u kojoj se dvije ekipe natječu na terenu s mrežom razapetom na sredini. Cilj igre je prebaciti loptu preko mreže tako da je protivnik ne uspije održati u zraku i odigrati natrag preko mreže na dozvoljen način. Odbojka je također sport kompleksnih polistrukturalnih kretanja u kojima postoji puno različitih kretanja, skokova, bacanja, padova, sprinteva, izdržaja u stavovima, udaraca po lopti i slično (Vasiljević,2019).

Ekipa ima pravo na tri odigravanja za vratiti loptu protivniku (računajući i dodatni dodir bloka). Lopta se ubacuje u igru servisom. Nadigravanje se nastavlja dok lopta ne padne na pod igrališta, ode van igrališta (u "out") ili ekipa ne uspije vratiti loptu na dozvoljeni način. Momčad koja pobjedi u nadigravanju osvaja poen. Kada momčad koja prima servis pobijedi u nadigravanju, osvaja poen i pravo serviranja, a njeni igrači se rotiraju za jedno mjesto u smjeru kretanja kazaljki na satu. Odbojkaške utakmice odigravaju se na 3 dobivena seta do 25 poena. Set (osim odlučujućeg petog seta) dobiva momčad koja je prva osvojila 25 poena s vodstvom od najmanje 2 poena. Utakmicu dobiva ekipa koja prva dođe do osvojena 3 seta. U slučaju izjednačenog rezultata u setovima 2:2 odlučujući (peti) set igra se do 15 poena s vodstvom od najmanje dva poena.

Kako bi se postigli izvrsni rezultati u ovom sportu, uz posjedovanje prikladnih antropoloških karakteristika i sposobnosti, nužno je dugotrajno razdoblje upornog rada i vježbanja. Tehnika odbojkaške igre kroz povijest je prošla kroz razne promjene te je u današnjici dosegla iznimno visoki nivo, što ju čini jednom od najpopularnijih igara na svijetu. Također, status koji odbojka uživa danas u svijetu ne bi bio moguć bez kontinuiranih promjena i unaprjeđenja pravila. Međunarodna odbojkaška organizacija FIVB ujedinjuje 222 odbojkaška saveza diljem svijeta što je čini vodećom u svijetu. Kao tvorac odbojke, William G. Morgan ostat će zauvijek upamćen u povijesti ovog sporta. Godine 1985., nastojao je pronaći igru koja bi bila lako organizirana, ne bi zahtijevala skupu opremu te bi bila dostupna svim dobnim skupinama i spolovima. U tu svrhu, kombinirao je nekoliko elemenata rukometa, košarke i tenisa.

Trenutno je odbojka kao sportska igra jedna od najraširenijih oblika tjelesne aktivnosti među ženskom populacijom, bilo da se radi o školskoj djeci, studenticama, mladim djevojkama i ženama kroz različite oblike rekreacije i aktivnog provođenja slobodnog vremena.

U Republici Hrvatsko primjećen je i porast organiziranja novih ženskih klubova i rekreativnih odbojkaških ekipa, što se ne može reći za mušku odbojku. Čak naprotiv, zadnjih deset godina vidljiv je pad broja članova muških momčadi, sve je manji broj sudionika na regionalnim i državnim natjecanjima u mlađim dobnim kategorijama, što se može donekle objasniti općim smanjenjem i uključivanjem dječaka i mladih u organizirane kineziološke aktivnosti ali i naravno, smanjenje interesa i za samu odbojku kao sportsku igru.

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) za odrasle osobe preporučuje minimalno 150 minuta tjedno umjereno intenzivne ili 75 minuta jako intenzivne tjelesne aktivnosti. Pri tome tjelesna aktivnost treba minimalno trajati 10 minuta. Prema podacima SZO iz 2010 (World Health Organisation 25/04/2016, url) tu preporučenu razinu ne dostiže oko trećina odrasle populacije EU. Prema podacima Euro barometra iz područja sporta i tjelesne aktivnosti (European Commission, 25/04/2016, url) čak 6 od 10 odraslih osoba rijetko se (rjeđe od jednom tjedno) ili nikad ne bave sportom ili nekim drugim oblicima kineziološki programiranih aktivnosti, dok 5 od 10 odraslih osoba rijetko ili nikada ne provode ostale oblike tjelesne aktivnosti. Istovremeno velik postotak odraslih u sjedilačkim aktivnostima provede više od 4 sata dnevno što može predstavljati neovisan čimbenik rizika smrti ili kroničnih oboljenja. Za djecu i mlade u dobi od 5-17 godina SZO preporučuje minimalno 60 minuta umjerene do visoko intenzivne tjelesne aktivnosti dnevno. Te preporučene standarde ostvaruje u prosjeku samo oko 20 % djece i mladih u svijetu (World Health Organisation 26/04/2016, url). U zemljama članicama Europske unije situacija je još lošija jer samo oko 17% djece u dobi 11-15 godina je u dovoljnoj mjeri tjelesno aktivno. Mladići su u prosjeku znatno tjelesno aktivniji od djevojaka, a prisutan je i trend opadanja razine tjelesne aktivnosti kod srednjoškolaca u usporedbi s osnovnoškolcima. Primjerice u dobi od 15 godina samo oko 8% djevojaka u EU udovoljava preporučenim standardima tjelesne aktivnosti.

U istraživanju Kineziološkog fakulteta u Splitu provedenog 2016. na području UAS (Urbana aglomeracija Split) utvrđeno je da se samo 47% dječaka i 26% djevojčica u osnovnim školama te 36% mladića i 14% djevojaka u srednjim školama bavi sportom odnosno kineziološki je angažirano 5 puta tjedno ili više što približno udovoljava preporučenoj minimalnoj razini. Zabrinjavajući je podatak o smanjenu tjelesne aktivnosti s dobi, s naglaskom na smanjenu uključenost populacije žena u sport i tjelesne aktivnosti.

1.2. Animacija djece u odbojci

Animacija je pojam pobuđivanja interesa kod djece za sport. Kako bi se dijete pravilno razvilo vrlo je važno da svakodnevno sudjeluje u raznim tjelesnim aktivnostima, bile one organizirane ili samostalne. Pravilno tjelesno vježbanje utječe na rast i razvoj, sprječava nastanak raznih bolesti, pomaže u regulaciji tjelesne mase i visine, utječe na psihu te pruža djetetu zadovoljstvo. Razvija se koštano-vezivni i živčano-mišićni sustav. Tjelesnim aktivnostima dijete doprinosi kvalitetnijem razvoju velikih mišića, pojačanom radu organa za disanje i razvoju središnjeg živčanog sustava (Ivanković, 1978). Tjelesnim aktivnostima dijete zadovoljava svoju potrebu za igrom i kretanjem, uči sportskom ponašanju, upornosti, stvara kvalitetne navike, stječe identitet i formira vlastiti karakter (Sever, 2015).

Obzirom da se posljednjih desetljeća značajno smanjio broj tjelesno aktivne djece, kao posljedicu mnoge zemlje su utvrdile povećanje postotka pretile djece te pogoršanje rezultata u testovima motoričkih sposobnosti. Zbog smanjenja postotka djece koja se bave sportom te zbog pogoršanja njihovih sposobnosti prepolovio se broj talentirane djece za sport pa tako i za odbojku. Stoga je smisao svih ovih aktivnosti zaustaviti taj trend. Zbog važnosti tog zadatka u nacionalnom i regionalnim savezima trebalo bi ustrojiti odjel za promociju odbojke i suradnju sa školama koji bi se između ostalog bavio sljedećim aktivnostima:

- Suradnja s različitim ministarstvima (sport, obrazovanje, zdravstvo, turizam...) i ostalim sportskim savezima s ciljem popularizacije tjelesne aktivnosti općenito (povećanje broja sati nastave TZK u školama, sudjelovanje u aktivnostima koje populariziraju tjelesnu aktivnost i bavljenje sportom)
- Suradnja s ostalim sportskim savezima s ciljem uspostave sustava usmjeravanja djece u određeni sport ili grupe sportova. Taj sustav treba pomoći djeci i roditeljima da odaberu onaj sport ili grupu srodnih sportova za koje djeca pokazuju najviše interesa i darovitosti.
- Suradnja sa školama s ciljem povećanja broja djece koja treniraju odbojku (pogotovo u muškoj odbojci). Važno je kontinuirano provoditi različite aktivnosti s ciljem popularizacije odbojke u školama (pokazni treninzi i natjecanja po školama za učiteljice i profesore TZK s ciljem pobuđivanja njihovog interesa za odbojku; demonstracije atraktivnih odbojkaških tehnika djeci od strane vrhunskih odbojkašica i

odbojkaša, osnivanje školskih odbojkaških klubova, pomoć u organizaciji unutar i među školskih natjecanja, pomoć trenera savjetnika u edukaciji voditelja školskih klubova i provedbi treninga u školama, donacije odbojkaške opreme i rekvizita školskim klubovima itd.) Osim toga važno je da NF koristi organizaciju velikih odbojkaških natjecanja za popularizaciju odbojke u školama (animacija djece i roditelja za gledanje utakmice, organizirani prijevoz, pokloni za djecu koja dođu na utakmicu.

- Popularizacija odbojke na društvenim mrežama.
- Popularizacija odbojke na posjećenim mjestima (dani otvorenih vrata, festivali odbojke i druge promidžbene aktivnosti na trgovima u parkovima, u trgovačkim centrima itd.)
- Nacionalni savez pomaže klubove opremom i logistikom u organizaciji natjecanja za mlađe dobne skupine.
- Vrhunski odbojkaši sudjeluju u promidžbenim aktivnostima (aktivatori motivacije za bavljenje odbojkom)
- Uključivanje u organiziranu sportsku aktivnost koja je primjerena dobi može povoljno utjecati na razvoj mlade osobe i usaditi joj kvalitete kao što su: odgovornost, upornost, timski rad i slično.

Za sportsku aktivnost dokazano je da unaprjeđuje zdravlje (kontrola, tjelesne mase, prevencija bolesti srčanog i krvožilnog sustava i nekih kroničnih bolesti kao osteoporoza u kasnijoj životnoj dobi), poboljšava tjelesnu kondiciju, razvija osnovna motorička znanja, poboljšava koncentraciju i učenje, bolja društvena prilagodba.

Grgantov (2023) na svojim javnim izlaganjima i seminarima koje organizira krovni Hrvatski odbojkaški savez, ukazuje na potrebu ne samo razvijanja sustava animacije, postupaka i aktivnosti koje su potrebite, nego skreće pozornost i na potrebu pronalaženja pravog modela prepoznavanja mladih odbojkaških talenata i potrebu njihovog razvoja i dugoročnog praćenja. Temeljem navedenog, smatra da je podizanje razine svijesti o važnosti sporta za zdravlje i pobuđivanje interesa za sport, trenutno, najvažniji cilj kojemu se cjelokupna hrvatska odbojkaška javnost treba posvetiti te iznosi sljedeće činjenice i prijedloge, koje govore u prilog navedenom:

- Sve manje djece u dovoljnoj je mjeri tjelesno aktivno
- Posljednjih desetljeća trend pogoršanja rezultata djece na testovima motoričkih i funkcionalnih sposobnosti
- Značajno opada broj djece u sportu, a također i postotak talentiranih među djecom sportašima
- Kombiniranim pristupom odozgo-dolje i odozdo-gore težiti da svako dijete bude u dovoljnoj mjeri tjelesno aktivno i da razvije svoje temeljne kretne vještine
- Animacija budućih roditelja
- Animacija roditelja djece u dobi 1-5 godina
- Animacija djece predškolske i školske dobi i njihovih roditelja

Jedno od rješenja koje se nameće u ovom slučaju je modifikacija i preuzimanje primjera dobre prakse iz drugih nacionalnih saveza koji imaju već svoje modele animacije (Italija , Poljska i sl.) te ih implementirati na nacionalnoj razini Republike Hrvatske (Projekt BIGG4VB).

Naravno sve navedeno bilo bi poželjno dodatno popularizirati putem interneta, preko društvenih mreža i mobilnih aplikacija koje predstavljaju sve moćniji alat u promociji ne samo sportske animacije nego svih ostalih oblika i potreba svakodnevnog življenja i brzog dotoka potrebitih informacija.

Samo poglavlje koje obuhvaća dosadašnje spoznaje i istraživanja postupaka i aktivnosti u odbojci, u ovom radu nije posebno navedeno upravo iz razloga što do sada nitko nije pokušao znanstveno prikazati inicijalno stanje navedenih postupaka promocije i animacije odbojke u Republici Hrvatskoj.

2. CILJ RADA

Glavni cilj ovoga rada je ukazati na aktivnosti i postupke animacija u odbojci na području Republike Hrvatske te moguću razliku prema spolu.

3. HIPOTEZE

Sukladno postavljenom cilju te dosadašnjim istraživanjima definirane su slijedeće hipoteze:

H₁ – Ne postoji sustavne aktivnosti i postupci animacije u odbojci u Republici Hrvatskoj

H₂ – Ne postoje značajne razlike po spolu među česticama upitnika *Aktivnosti i postupci animacije u odbojci*

4. METODE RADA

4.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika predstavlja 541 odbojkašicu i odbojkaša iz 21 odbojkaškog kluba s područja cijele Republike Hrvatske, prosječne kronološke dobi 13,51 godine te prosječne trenažne dobi od 36,52 mjeseci. Odbojkašice (N=493) imaju prosječnu tjelesnu visinu $165,35 \pm 10,71$ cm i prosječnu tjelesnu masu $52,39 \pm 11,40$ kg, dok odbojkaši (N=48) imaju prosječnu tjelesnu visinu $181,13 \pm 9,66$ cm te prosječnu tjelesnu masu od $67,88 \pm 12,76$.

4.2. Uzorak varijabli

Uzorak varijabli predstavlja anonimni on line upitnik *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* autora Kurtović, Milić i Grgantov (2023), koji se sastoji od 15 pitanja te je konstruiran isključivo za ovo istraživanje,. Osim osnovnih demografskih čestica, ostala pitanja su zatvorenog tipa te su ispitanici odgovarali na već ponuđene odgovore. Upitnik se nalazi u prilogu ovog rada.

4.3. Opis eksperimentalnog postupka

Na samom početku, nakon što je dobiveno pismeno odobrenje za provođenje istraživanje od strane roditelja nad maloljetnim odbojkašicama i odbojkašima te suglasnost odbojkaških klubova, predložen je plan i svrha istraživanja.

Upitnik *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* postavljen je na on-line platformu te su treneri zamoljeni da svojim igračima/cama podijele iste putem društvenih mreža. Poveznica na digitalni upitnik također je bila distribuirana putem grupa podržanih mobilnim aplikacijama, a ispitanici su bili u mogućnost samo jednom ispuniti anketni upitnik. Anketiranje je trajalo 25 dana, od 23.08.2023. do 17.09.2023 .

4.4. Metode obrade podataka

Za utvrđivanje deskriptivnih parametara korištenih varijable, izračunata su: aritmetičke sredine (AS), centralne vrijednosti, medijan (M), najniže vrijednosti (Min), najviše vrijednosti (Max), standardne devijacije (SD), koeficijenti distribucije rezultata (SKEW i KURT), učestalost, odnosno apsolutna (U), kao i relativna vrijednost (%) pojedinog odgovora, njihov kumulativni učinak (UK, K%) te određivanje MaxD vrijednosti za utvrđivanje značajnog odstupanja od normalne distribucije varijabli Kormogorov-Smirnovljevim testom (KS test).

Za utvrđivanje razlike između učestalosti i ostalih deskriptivnih parametara dobivenih odgovora prema spolu, primjenjen je neparametrijski test Mann – Whitney U test.

Podaci su obrađeni računarnim programom *Statistica Ver 13.00*.

5. REZULTATI I RASPRAVA

U Tablici 1. prikazani su deskriptivni parametri korištenih varijabli na ukupnom uzorku odbojkašica i odbojkaša, N= 541.

Tablica 1. Deskriptivni pokazatelji korištenih varijabli na ukupnom uzorku (N=541)

Varijable	AS	M	Min	Max	SD	KS	Skew	Kurt
Tjelesna visina (cm)	166,77	167,00	130,00	197,00	11,52	0,06	-0,30	0,25
Tjelesna masa(kg)	53,75	54,00	26,00	106,00	12,33	0,05	0,35	0,36
Kronološka dob (god)	13,51	13,00	8,00	18,00	2,26	0,12	0,15	-0,31
Trenažna dob (mj)	36,72	48,00	1,00	48,00	14,82	0,35	-0,85	-0,86

KS test = 0,05

Legenda: AS – aritmetička sredina, M – medijan, Min – minimalni rezultat, Max – maksimalni rezultat, SD – standardna devijacija, KS – Kolmogorov-Smirnovljev test, Skew – koeficijent asimetrije distribucije, Kurt – koeficijent zaobljenosti distribucije.

Analizom Tablice 1., vidljivo je da ukupan uzorak ispitanika ima prosječnu tjelesnu visinu $166,77 \pm 11,52$ cm te prosječnu tjelesnu masu $53,75 \pm 12,33$ kg. U trenažnom procesu kroz školu odbojke i kroz tjelesne aktivnosti u različitim dobnim kategorijama uključeni su prosječno $36,72 \pm 14,82$ mjeseca dok im je prosječna kronološka dob $13,51 \pm 2,26$ godina. Analiza distribucijskih pokazatelja navedenih varijabli ukupnog uzorka ispitanika pokazuje da samo jedna varijabla nema značajnih odstupanja od normalne raspodjele, što znači da primjenjene varijable nisu pogodne za daljnju parametrijsku statističku obradu. Ujedno ostale korištene varijable čije vrijednosti su iskazane kroz učestalosti (apsolutne i relativne vrijednosti) također ukazuju na potrebu primjene neparametrijske analize dobivenih rezultata što se dodatno može potvrditi s izraženom negativnom asimetrijom distribucije rezultata kao i njihovim koeficijentima zaobljenosti distribucije.

U Tablici 2. prikazani su rezultati kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *spol*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541).

Tablica 2. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *spol*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541)

Varijabla		
SPOL	U	%
Odbojkašice	493	91,13
Odbojkaši	48	8,87

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 2., vidljivo je da je upitnik ispunilo 493 odbojkašice, što predstavlja relativnu vrijednost od 91,13% ukupnog uzorka, dok je samo 48 odbojkaša odnosno njih 8.87% ispunilo upitnik *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci*. Ovako mali broj muških ispitanika je i očekivan, jer ukazuje na stanje koje se trenutno prisutno u muškoj odbojci u Republici Hrvatskoj. Naime svi dostupni podaci ukazuju da je odbojka najraširenija sportska aktivnost među ženskom populacijom, na školskim, sveučilišnim i ligaškim natjecanjima dok zadnje desetljeće ukazuje na nedovoljan broj dječaka i odbojkaša koji su uključeni u odbojkašni trenažni proces, što se dodatno može potvrditi i sudjelovanjem muških ekipa na nacionalnim natjecanjima mlađih dobnih kategorija te ligaškim prvenstvima u Republici Hrvatskoj.

U Tablici 3. prikazani su rezultati analize razlika svih korištenih čestica upitnika *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* autora Kurtović, Milić i Grgantov (2023) prema *spolu* primjenom neparametrijskog Mann-Whitney U Testa.

Tablica 3. Analiza razlika prema *spolu* na ukupnom uzorku ispitanika (N=541)

Aktivnosti i postupci animacija u odbojci		
Čestice	Z	p
S odbojkom sam se prvi put susreo/la:	-2,51	0,01*
Trenirao/la sam ili treniram uz odbojku još neku sportsku aktivnost	-0,25	0,81
Pojedini članovi u mojoj obitelji imaju dodirnih područja s odbojkom	-0,58	0,56
Odbojku volim jer	1,58	0,11
Na trening odlazim	-0,36	0,72
Na trening uvijek dolazim	0,29	0,77
Vraćam se s treninga	3,42	0,00*
Vidim sebe u budućnosti kao	-1,40	0,16
Ocijenite pitanja u ovome upitniku	1,04	0,30

Legenda: Z – Mann-Whitney U koeficijent ; p – nivo značajnosti; * – značajna razlika $p \leq 0,05$.

Analizom Tablice 3. vidljivo je da primjenom neparametrijskog Mann_Whitney U testa, utvrđena značajna razlika prema *spolu* kod dvije čestice upitnika: *S odbojkom sam se prvi put susreo/la* i *Vraćam se s treninga*, s koeficijentima Z vrijednosti od -2,51, odnosno 3,42 te nivo značajnosti $p=0,01$ i $p=0,00$. Zbog dobivenih rezultata daljnja analiza učestalosti i njihovih postotnih (relativnih) vrijednosti kao i pripadajućih kumulativnih vrijednosti za ove dvije čestice zasebno su tabelarno prikazane prema spolu. Ostale korištene varijable prikazane su na ukupnom uzorku ispitanika $N=541$. U Tablici 4. i 5. prikazane su učestalosti, njihove kumulativne i relativne vrijednosti varijable *S odbojkom sam se prvi put susreo/la*, posebno na uzorku odbojkašica ($N=493$), odnosno odbojkaša ($N=48$).

Tablica 4. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *S odbojkom sam se prvi put susrela*, na uzorku odbojkašica ($N=493$)

Varijabla	U	KU	%	K %
S odbojkom sam se prvi put susrela				
Promocijom lokalnog kluba	27	27	5,48	5,48
Preko medija	29	56	5,88	11,36
Preko prijatelja/ica	216	272	43,81	55,17
Preko roditelja ili obitelji	136	408	27,59	82,76
Preporuka liječnika	10	418	2,03	84,79
U školi	75	493	15,21	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 4. vidljivo je da je 43,81% odbojkašica ili njih 216, saznalo za odbojku kao sportsku aktivnost preko prijatelja/ice, zatim 27,59% preko roditelja ili obitelji, odnosno najmanje su bile upoznate temeljem preporuke liječnika s relativnom vrijednošću od 2,03%. Očito je da lokalni ženski klubovi nisu provodili neku posebnu dodatnu animaciju (samo 5,48%), odnosno, 15% djevojčica upoznalo je odbojku kao sportsku aktivnost preko svojih učitelja i nastavnika u školi, moguće, tijekom provođenja nastavnog programa Tjelesne i zdravstvene kulture.

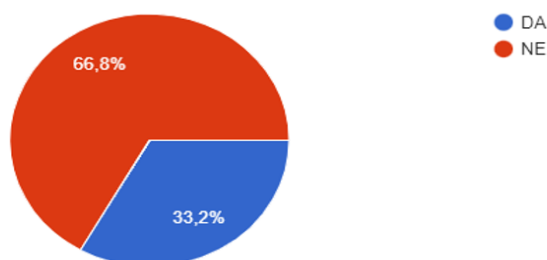
Tablica 5. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *S odbojkom sam se prvi put susreo*, na uzorku odbojkaša (N=48)

Varijabla	U	KU	%	K %
S odbojkom sam se prvi put susreo				
Promocijom lokalnog kluba	4	4	8,33	8,33
Preko medija	4	8	8,33	16,67
Preko prijatelja/ica	9	17	18,75	35,42
Preko roditelja ili obitelji	12	29	25,00	60,42
Preporuka liječnika	/	/	/	/
U školi	19	48	39,58	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

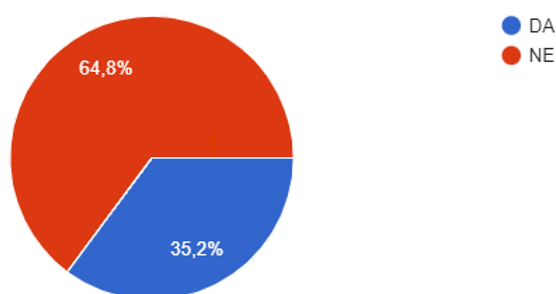
Od ukupnog uzorka odbojkaša, niti jedan dječak nije započeo trenirati odbojku zbog preporuke liječnika. Oni su najčešće odbojku upoznali preko redovitog nastavnog procesa i predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura, njih 19, odnosno 39,58%, zatim kroz članove svojih obitelji ili roditelje s relativnom vrijednošću od 25,00%, dok je njih 18,75% saznalo za odbojku preko prijatelja ili prijateljice. Očito je da lokalni muški klubovi kao i ženske ekipe nisu provodili neku posebnu dodatnu animaciju (samo 8,33%), pa je ovdje vidljiva mogućnost kako bi se u budućnosti mogla popraviti brojnost i članstvo odbojkaškog sporta u Republici Hrvatskoj i za žensku, a pogotovo za mušku populaciju.

Grafom 1. prikazane su postotne ili relativne vrijednosti čestice *Trenirao/la sam ili treniram uz odbojku još neku sportsku aktivnost*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541). Dobiveni rezultati ukazuju da približno 67% ukupnog uzorka ispitanika nikad nije treniralo ili se bavilo nekom drugom sportskom aktivnošću.

Graf 1. Čestica *Trenirao/la sam ili treniram uz odbojku još neku sportsku aktivnost*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541)

Dihodomna čestica *Pojedini članovi u mojoj obitelji imaju dodirnih područja s odbojkom* prikazana je Grafom 2. te je vidljivo kako većina odbojkašica i odbojkaša ipak nemaju unutar obitelji, nekog tko je uključen u odbojku niti kao igrač/ica, trener/ica, odnosno ne obnaša nikakvu sportsku djelatnost unutar nekog odbojkaškog kluba ili odbojkaške organizacije. Samo je 35,2% ispitanika potvrdno odgovorilo na ovo pitanje.

Graf 2. Čestica *Pojedini članovi u mojoj obitelji imaju dodirnih područja s odbojkom*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541)

U Tablici 6. prikazani su rezultati čestice *Odbojku volim jer*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541).

Tablica 6. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Odbojku volim jer*, na uzorku odbojkaša (N=541)

Varijabla	U	KU	%	K %
Odbojku volim jer				
Ne znam odgovor	123	123	22,74	22,74
Imam dobro društvo	226	349	41,77	64,51
Nije kontaktni sport	45	394	8,32	72,83
Super mi je trener/trenerica	147	541	27,17	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 6. vidljivo je kako najviše ispitanika, jedan od razloga zašto treniraju i bave se odbojkom, navode, upravo dobro društvo i prijatelji/ce jer se ukupno njih 226 ili 41,77% izabralo taj odgovor, odnosno njih 147 ili 27,17% ukupnog uzorka ispitanika navode da je njihov trener, odnosno trenerica razlog zašto su uključeni u odbojkaški trenažni proces. Nije

zanemariva ni postotna vrijednost od 22,74 ili 127 ispitanika koji nisu naveli odgovor jer ne znaju zašto se zapravo bave odbojkom.

U Tablici 7. prikazani su rezultati čestice *Na trening dolazim*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541).

Tablica 7. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Na trening dolazim*, na uzorku uzorku odbojkaša/ica (N=541)

Varijabla				
Na trening dolazim	U	KU	%	K %
Dovoze me roditelji	153	153	28,28	28,28
Koristim neko prijevozno	69	222	12,75	41,04
Sam/sama	106	328	19,59	60,63
U grupi s prijateljima/cama	213	541	39,37	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 7. vidljivo je kakonajveći broj ispitanika, jedan od razloga kako dolaze na svoje odbojkaške treninge, navode, upravo kao i predhodni odgovor, u grupi, sa svojim društvom i prijateljima/cama jer se ukupno njih 213 ili 39,37% izabralo taj odgovor, odnosno njih 153 ili 28,28% ukupnog uzorka ispitanika navode da ih roditelji dovoze na trening. Približno 20% ispitanika ovdje je ponudilo odgovor da dolaze sami na trening.

U Tablicama 8. i 9. prikazani su rezultati čestice *Vraćam se s treninga*, posebno na uzorku odbojkašica (N=493) te odbojkaša (N=48), jer je ranija statistička obrada utvrdila značajnu razliku prema spolu i u ovoj varijabli, primjenom neparametrijskog Mann-Whitney U Testa.

Tablica 8. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Vraćam se s treninga*, na uzorku odbojkašica (N=493)

Varijabla				
Vraćam se s treninga	U	KU	%	K %
Odmah nakon završetka, sami/a	186	186	37,73	37,73
Ostajem s prijateljicama	105	291	21,30	59,03
Dolaze roditelji po mene	202	493	40,97	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 8. vidljivo je kako se odbojkašice najčešće vraćaju nakon treninga na način da roditelji dolaze po njih (40,97%), odnosno 186 odbojkašica, vraćaju se sami odmah nakon

završetka, dok je 105 ispitanica (21,30%), ponudilo odgovor da ostaju nakon treninga s prijateljicama.

Tablica 9. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Vraćam se s treninga*, na uzorku odbojkaša (N=48)

Varijabla				
Vraćam se s treninga	U	KU	%	K %
Odmah nakon završetka, sami/a	28	28	58,33	58,33
Ostajem s prijateljicama	14	42	29,17	87,50
Dolaze roditelji po mene	6	48	12,50	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 9. vidljivo je kako se odbojkaši najčešće vraćaju nakon treninga sami odmah nakon završetka i to s 58,33%, zatim na način da ostaju nakon treninga s prijateljima (29,17%), odnosno samo 6 ispitanika je potvrdilo da roditelji dolaze po njih (12,50%).

U daljnjoj statističkoj analizi prikazani su rezultati čestice upitnika *Vidim se u budućnosti kao*, na ukupnom uzorku ispitanika N=541 (Tablica 10).

Tablica 10. Kumulativne učestalosti i relativne vrijednosti varijable *Vidim se u budućnosti kao*, na ukupnom uzorku ispitanika (N=541)

Varijabla				
Vidim se u budućnosti kao	U	KU	%	K %
Ne vidim se u budućnosti u odbojci	45	45	8,32	8,32
Aktivni odbojkaš/ica	144	189	26,62	34,94
Budući sudac/dkinja	11	200	2,03	36,97
Budući trener/ica	20	220	3,70	40,67
Sportski odbojkaški djelatnik	6	226	1,11	41,77
Ne znam odgovor	107	333	19,78	61,55
Profesionalni odbojkaš/ica	136	469	25,14	86,69
Rekreativni odbojkaš/ica	72	541	13,31	100,00

Legenda: U – učestalost; KU – kumulativna učestalost; % – relativna, postotna vrijednost; K% – kumulativna relativna, postotna vrijednost.

Analizom Tablice 10. vidljivo je da najveći broj ispitanika sebe u budućnosti vidi kao aktivne odbojkaše ili odbojkašice, odnosno profesionalne igrače i igračice s kumulativnom relativnom vrijednošću od 51,76%. Čak 19,78% nije znalo odgovor na ovo pitanje, dok 45 ispitanika ili njih 8,32% sebe ne vide u odbojci, u budućnosti.

Jedan od razloga zašto su upravo ovakvi odgovori u ovom istraživanju, a dobiveni korištenjem upitnika *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* autora Kurtović, Milić i Grgantov (2023), može se objasniti i nepostojanjem sustava aktivnosti animacije u odbojci kao sportskoj igri u Republici Hrvatskoj kao ni sustava prepoznavanja i razvoja talenata. Sve vrste animacija i aktivnosti vezane za animaciju, provode se stihijski, zavisno od pojedine geografske sredine, entuzijazma pojedinaca, roditelja i bivših odbojkaških djelatnika.

Prema mišljenju Grgantov (2023) animacije treba provoditi na način da se teži ka podizanju razine svijesti o važnosti sporta općenito za zdravlje i pobuđivanje interesa za sport, zagovara upravo sustavno djelovanje i suradnju prvenstveno krovne udruge Hrvatskog odbojkaškog saveza, nadležnog ministarstva, HOO, međunarodnih odbojkaških asocijacija (CEV, FIBA) i ovaj model naziva ODOZGO - DOLJE PRISTUP. Sve ovo očekuje na lokalnoj razini od odbojkaških klubova. Ujedno ukazuje da primjere dobre prakse u drugim nacionalnim sredinama kao što se Poljska ili Italija, a koji su potvrđeni određeni projektima (BIGG4VB) mogu biti primjer animacije koje uz nekakve male modifikacije također mogu biti implementirani u strogo definiran i jasno razrađen model aktivnosti animacija i pronalaženja odbojkaških talenata.

Rezultati ovog istraživanja potvrđuju zaista pravo stanje na terenu, gdje zadnjih deset godina opada broj muških ekipa koji sudjeluju na državnim ili regionalnim natjecanjima u RH. Manji problem je kod ženskih ekipa, čak se iz godine u godinu povećava i broj novih ženskih klubova, odbojka postaje definitivno najprepoznatljivija sportska aktivnost za djevojčice i djevojke, ali s druge strane broj momčadi je stalno u kontinuiranom padu s mogućim lošim prognozama za budućnost.

6. ZAKLJUČAK

Primjenjeni upitnik *Aktivnosti i postupci animacija u odbojci* autora Kurtović, Milić i Grgantov (2023) na uzorku ispitanika koji je uključivao 541 odbojkašicu i odbojkaša s područja cijele Republike Hrvatske mlađe od 18 godina te korištenjem neparametrijske analize Man – Whitney U Testa, potvrdio je značajnu razliku prema spolu u dvije čestice od ukupno 9 pitanja. Ujedno ovo istraživanje koje je imalo za cilj ukazati na aktivnosti i postupke animacije u odbojci u Republici Hrvatskoj, odnosno na nacionalnoj razini, nije utvrdilo postojanje sustavnog modela istog.

Stoga hipoteza koja glasi:

H₁ – Ne postoji sustavne aktivnosti i postupci animacije u odbojci u Republici Hrvatskoj, U potpunosti se prihvaća, jer rezultati dobiveni ovim istraživanjem ne ukazuje definirane postupke i aktivnosti animaciju lokalnih klubova ili nadležnog krovnog odbojkaškog saveza.

Druga hipoteza koja glasi:

H₂ – Ne postoje značajne razlike prema spolu među česticama upitnika *Aktivnosti i postupci animacije u odbojci*,

djelomično se prihvaća, jer dobiveni nalazi ukazuju na postojanje značajne razlike u česticama upitnika: *S odbojkom sam se prvi put susreo/la i Vraćam se s treninga.*

Rezultati ovog istraživanja potvrđuju zaista pravo stanje na terenu, gdje zadnjih deset godina opada broj muških ekipa koji sudjeluju na državnim ili regionalnim natjecanjima u RH.

Manji problem je kod ženskih ekipa, čak se iz godine u godinu povećava i broj novih ženskih klubova, odbojka postaje definitivno najprepoznatljivija sportska aktivnost za djevojčice i djevojke, ali s druge strane broj momčadi je stalno u kontinuiranom padu s mogućim lošim prognozama za budućnost.

Dobiveni rezultati ukazuju na potrebu novog modela razvoja i prepoznavanja talenata u odbojci kao i modela koji će sustvano definirati postupke i aktivnosti animacije u odbojci u Republici Hrvatskoj, što bi trebale biti i buduće smjernice ovog istraživanja.

Jedno od rješenja koje se nameće u ovom slučaju je modifikacija i preuzimanje primjera dobre prakse iz drugih nacionalnih saveza koji imaju već svoje modele animacije te ih implementirati na nacionalnoj razini Republike Hrvatske.

Naravno sve navedeno bilo bi poželjno dodatno popularizirati putem interneta, preko društvenih mreža i mobilnih aplikacija koje predstavljaju sve moćniji alat u promociji ne

samo sportske animacije nego svih ostalih oblika i potreba svakodnevnog življenja i brzog dotoka potrebitih informacija.

7. LITERATURA

1. Grgantov, Z. (2023). Radni materijali i prezentacija na trenerskim seminarima HOSa.
2. <https://www.big4vb.eu/project/>
3. <https://hos-cvf.hr/>
4. <https://split.hr/urbana-aglomeracija-split/strategija-razvoja-urbane-aglomeracije-split>
5. Ivanković, A. (1978). Tjelesni odgoj djece predškolske dobi. Zagreb: Školska knjiga.
6. Kurtović, E., Milić, M., & Grgantov, Z. (2023). *Upitnik Aktivnosti i postupaka animacije u odbojci*. Split: Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet. https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf7AXbPWEga3q18ng9wqxHV5d1RmulR7TNZjK1Mq_iMsfVGJQ/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0,
7. <https://zdravlje.gov.hr/vijesti/nacionalni-program-zivjeti-zdravo/376>
8. Sever T. (2015). *Tjelesno vježbanje djece predškolske dobi*. Završni rad. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
9. Štrukelj, V. (2021). *Važnost tjelesne aktivnosti u predškolskoj dobi*. Završni rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet.
10. Vasiljević, D. (2019). *Prepoznavanje i usmjeravanje darovitosti i razvoj talenta u odbojci*. Završni rad. Split: Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet).